<u>ގަވާއިދު ނަންބަރު 2016/R-34 ޤައިދީންނާއި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުގައި ތިބޭ މީހުންނާއި، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިފައިވާ މީހުންނަށް ލިބިދޭންޖެހޭ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި އިންތިޒާމްތަކާބެހޭ ގަވާއިދަށް ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙު</u>

<u>ޢާންމު ކޮމެންޓް:</u>

1. ޤައިދީންނާއި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުގައި ތިބޭ މީހުންނާއި، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިފައިވާ މީހުންނަށް ލިބިދޭންޖެހޭ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި އިންތިޒާމްތައް ތަޢާރުފުކުރެވުނުން މި ގަވާއިދުގެ މާއްދާތަކުގައި ބަދަލުތަކުގައި ދުރުސްތުކުރުމުގެ ޒަރޫރީ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރަމެވެ.

2. އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަމަށް އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލުތަކާ ހިލާފު ނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ވިސްނުމާއި ޙައްޤުތަކާއި ކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޤާނޫނުއަސާސީއިން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ފުރުޞަތު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 11 ވަނަ ބާބުގެ 255 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މީހުންނާއި ބަންދު ކުރެވޭ މީހުންގެ ބައްދަލުވުމާއި އަދި މި މާއްދާގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ މީހުންގެ ބައްދަލުވުމާއި މިނިވަންކަން ކުއްލި ނިޒާމްތަކުގެ ހާލަތެއްގައިވެސް ހިފަހައްޓައިގެން ނުގެންދެވޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާއިރު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (10) ވަނަ ނަންބަރުގައި ކުރީ ނިޒާމްތަކުގެ ހާލަތުގައިވެސް ޖިސްމާނީ އަދަބު ނުދެވޭނެ ކަމާ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި މި ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުތަކުން ލިބިދޭ ބައްދަލުވުމާއި މިނިވަންކަންތަކުގެ ބައްދަލުވުމާއި ނުވަތަ މިނިވަންކަންތަކުގެ ހިފަހައްޓަންޖެހޭނަމަ އެކަން ކުރަންވާނީ ކުއްލި ނިޒާމްތަކުގެ ހާލަތުގައި ކުރެވޭން ހިފަހައްޓަން ޖެހިއްޖެ ބައްދަލު، ނުވަތަ މިނިވަންކަމުގެ ކުރެވޭން ހިފަހައްޓައިގެން ޖެހިއްޖެ މިންވަރަކަށް ކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވުމާއި، އ.ދ ގެ 'އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮވެނަންޓް އޮން ސިވިލް އެންޑް ޕޮލިޓިކަލް ރައިޓްސް' ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (1) އަދި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި ވީ ހިނދު، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި ޤައިދީންނާއި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުގައި ތިބޭ މީހުންނާއި، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިފައިވާ މީހުންގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑަކަށް ނުވަތަ ޞިއްޙީ ސަލާމަތާއި ނުރައްކާތެރިކަމެއް ކުރިމަތިވާނަމަ، ނޫނީ ހިފެހެއްޓުން ބައްދަލުކުރުމަށް ކުރިމަތިވާ ހާލަތްތަކުގައި ނުދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން، ޤައިދީންނާއި ބަންދުގައި މީހުންގެ ބައްދަލުވުން ރައްކާތެރިކަން ދިނުމުގެ ގޮތުން މި ގަވާއިދުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ (ށ)، 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި 21 ވަނަ މާއްދާ އިސްލާހުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަމުގައި ފާހަގަކުރަމެވެ.

3. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ލިބިދޭ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ ތެރެއިން، އިންސާނީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކެއް ނުދީ ހިފެހެއްޓުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އޮފް ޕްރިޒަން ނުވަތަ ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕްރިޒަންސްއަށް ދޫކޮށްފައި އޮތުމުން ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވިގެން ތިބޭ މީހުންނާއި، ބަންދުގައި ތިބޭމީހުން އަދި ޤައިދީންގެ ހައްޤުތައް ނިގުޅައިގަތުމުގެ ފުރުސަތު ބޮޑުވެފައި އަދި މިކަމުގެ ސަބަބުން މިފަރާތްތަކުގެ އާއިލާގެ ގުޅުމަށާއި ބައްދަލުވުންތަކަށް ހަނިވުމުގެ ފުރުސަތު އޮތްކަމުގައި ދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން، މި އިޚްތިޔާރު ވަކި ފަރާތަކަށް ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ކޯޓު އަމުރާއި އެކަށީގެންވާ އުޒުރާއި އަދަދު ދެވޭނެ ބާވަތްތަކާ އަދި އެ ބާވަތްތަކަށް ނިސްބަތްކޮށް އަދަދު ދިނުމާ ގުޅޭ ގޮތް ސިފަކޮށް ކަނޑައަޅައި މި ގަވާއިދުގައި ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކުރުން މުހިއްމު ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

ސްޕެސިފިކް ކޮމެންޓް:

ނޯޓް: ރިވިއު ތާވަލުގައި ދަށުރޮނގު ދަމާލައި އޮތީ ކޮމިޝަނުގެ ހުށަހެޅުންތަކެވެ.

ގަވާއިދު ނަންބަރު R-34 /2016 ޤައިދީންނާއި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވިގެން ތިބޭ މީހުންނާއި، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ މީހުންނަށް ލިބިދޭންޖެހޭ އަސާސީ ހިދުމަތްތަކާއި އިންސާނީ ހައްޤުތަކުގެ ގަވާއިދު		
ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތް	ކޮމިޝަނުގެ ހުށަހެޅުން	އިސްލާހުކުރުން ހުށަހަޅާ ސަބަބު
16 ވަނަ މާއްދާ: އާއިލާއާ މުއާމަލާތްކުރުން، ބައްދަލުކުރުމުގެ އިންތިޒާމު - (ހ) ޖަލުގައި ތިބޭ މީހުންނަށް، އެ މީހުންގެ އާއިލާތަކާ އޮންނަ ގުޅުން ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި އެމީހުންގެ އާއިލާއާ މުއާމަލާތްކުރުން ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުމުގެ	- (ހ) ޖަލުގައި ތިބޭ މީހުންނަށް، އެ މީހުންގެ އާއިލާތަކާ އޮންނަ ގުޅުން ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި އެމީހުންގެ އާއިލާއާ މުއާމަލާތްކުރުން ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުމުގެ ގޮތުން	- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު (14/2013) ގެ 62 ވަނަ މާއްދާ (ޤައިދީންގެ އަސާސީ ހައްޤުތައް) ގެ (ކ) ގައި އާއިލާއާ މުއާމަލާތްކުރުން، ބައްދަލުކުރުމުގެ އިންތިޒާމަކީ ޤައިދީންގެ އަސާސީ ހައްޤުތަކެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މިގަވާއިދުގެ 6

ގޮތުން ޖަލުގެ ގައިދީންނަށް އޮތް ފުރުޞަތު ކަނޑައަޅާ ޖަލު އަމުރުގެ ދަށުން ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިނާޔަތްތައް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭނެއެވެ. (1) ޢާއިލީ ބައްދަލުވުން (2) އެކަހެރި ބައްދަލުވުން (3) ޢާއިލާއަށް ފޯނުކުރުން	ޖަލުގެ ގައިދީންނަށް އޮތް ފުރުޞަތު ކަނޑައަޅާ ޖަލު އަމުރުގެ ދަށުން ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ <u>އަސާސީ ޚިދުމަތްތައް</u> ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭނެއެވެ. (1) ޢާއިލީ ބައްދަލުވުން (2) އެކަހެރި ބައްދަލުވުން (3) ޢާއިލާއަށް ފޯނުކުރުން	ވަނަ މާއްދާ (ގައިދީންނާއި، ބަންދުވީހުންނަށް ފިޔަވަޅުތަކާ އަސާސީ ރިޢާޔަތްތަކުގެ) ގެ (ވ) ގައިވާ މުޢާމަލާތްތަކުން، ބައްދަލުކުރުމުގެ އިންތިޒާމަކީ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ބައްދަލުވުމާއި އޮތުމުން މިގަވާއިދުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ވެސް އިނާޔަތެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމަކީ ގައިދީންނަށް ދޭ އަސާސީ ޚިދުމަތެއް އިނާޔަތެއް ކަމަށް ނިންމާފައިވާތީއެވެ.

15 ސެޕްޓެމްބަރު 2019